

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 8 kap. 5 a § och 12 kap. 6 § i sjukförsäkringslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 8 kap. 5 a § och 12 kap. 6 § i sjukförsäkringslagen (RP 152/2021 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört (distanskontakt)

- regeringssekreterare Annika Juurikko, social- och hälsovårdsministeriet
- specialsakkunnig Seija Sukula, social- och hälsovårdsministeriet
- utvecklingschef Janne Pulkkinen, Pensionsskyddscentralen
- jurist Tuula Alatalo, Folkpensionsanstalten
- ledande expert Vesa Rantahalvari, Finlands näringsliv rf
- förhandlingschef Anna Kukka, Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT
- sakkunnigläkare Riitta Työläjärvä, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- specialistläkare inom arbetshälsovården Henni Hyytiä-Ilmonen, Finlands Företagsläkarförening rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Akava ry
- STTK rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att sjukförsäkringslagen, som ett led i handlingsplanen för rehabilitering 2020—2022, ändras i enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering och utifrån förslagen från kommittén för en rehabiliteringsreform.

Enligt propositionen ska det till lagen fogas bestämmelser om tidpunkterna för bedömning av rehabiliteringsbehovet, den återstående arbetsförmågan och möjligheterna att fortsätta i arbetet under utdragna sjukdagpenningperioder.

Betänkande ShUB 28/2021 rd

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Syftet med propositionen är att komplettera dels den nuvarande processen för bedömning av arbetsförmågan, som görs i samarbete mellan arbetstagarare, arbetsgivare och företagshälsovård, dels Folkpensionsanstaltens process för bedömning av rehabiliteringsbehovet. Processerna kompletteras genom att det i lagstiftningen läggs till nya tidpunkter då arbetsförmågan och rehabiliteringsbehovet ska bedömas under utdragna sjukdagpenningperioder. Syftet med propositionen är att minska de utdragna sjukdagpenningperioderna, stödja återgången till arbetet och identifieringen av rehabiliteringsbehovet samt förebygga behovet av invalidpension.

Enligt den gällande lagstiftningen ska arbetsgivaren meddela företagshälsovården när arbetstagararens sjukfrånvaro fortgått i 30 dagar. Den försäkrade ska ansöka om sjukdagpenning hos Folkpensionsanstalten inom två månader från arbetsoförmågans början. Folkpensionsanstalten ska vid behov utreda en försäkrads behov av rehabilitering senast när antalet dagar med sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning överstiger 60 dagar. Företagshälsovården har till uppgift att utreda och utarbeta ett utlåtande om arbetstagararens återstående arbetsförmåga och möjligheter att fortsätta i arbetet, och arbetstagararen ska lämna utlåtandet i fråga till Folkpensionsanstalten senast när han eller hon fått sjukdagpenning i 90 dagar.

I propositionen föreslås det att arbetstagararens återstående arbetsförmåga och möjlighet att fortsätta arbeta i fortsättningen ska utredas senast när sjukdagpenning utbetalats i 90 dagar och vid behov även innan sjukdagpenning utbetalats i 150 och 230 dagar. Enligt propositionen kan en ny utredning om arbetsförmågan och förutsättningarna för fortsatt arbete vid behov göras när som helst mellan dessa kontrollpunkter. Enligt propositionen ska arbetstagararen ge Folkpensionsanstalten ett uppdaterat utlåtande om sin arbetsförmåga och möjligheterna att fortsätta i arbetet, om den återstående arbetsförmågan och möjligheterna att fortsätta i arbetet har utretts när sjukdagpenning utbetalats i 90 dagar och dessutom innan sjukdagpenning utbetalats i 150 eller 230 dagar. Även om utlåtande inte lämnas in avbryts inte utbetalningen av sjukdagpenning på det sätt som sker om ett utlåtande om arbetsförmågan inte lämnas in när sjukdagpenning utbetalats i 90 dagar. Folkpensionsanstalten ska i fortsättningen vid behov bedöma den försäkrades rehabiliteringsbehov när sjukdagpenning eller partiell sjukdagpenning har utbetalats i 150 och 230 dagar.

Propositionen grundar sig på ett förslag från rehabiliteringskommittén om att inrätta nya kontrollpunkter. I det avtal som ingicks i juni 2019 om fortsatta förhandlingar om 2017 års pensionsreform föreslog arbetsmarknadsorganisationerna att detta skulle genomföras skyndsamt. Kommittén för en rehabiliteringsreform konstaterade i sin slutrapport att den nuvarande modellen med sjukdagpenning, den så kallade 30—60—90-modellen, har upplevts vara nyttig i praktiken. Modellen stöder bedömning och utvärdering av arbetsförmågan samt tidiga åtgärder under perioder med arbetsoförmåga, men det behövs nya kontrollpunkter när sjukdagpenning har utbetalats i 150 och 230 dagar.

Betänkande ShUB 28/2021 rd

Utskottet stöder de föreslagna ändringarna. De syftar till att förbättra möjligheterna att återgå till arbetslivet och att under utdragna sjukdagpenningperioder få stöd för arbetsförmågan och för att kunna fortsätta i arbetet. De föreslagna ändringarna stärker företagshälsovårdens möjligheter att i rätt tid samarbeta med arbetsgivaren för att stödja arbetsförmågan. Det hänger samman med att arbetsförmågan vid behov ska bedömas också senare under sjukdagpenningperioden, exempelvis i situationer där planeringen av återgången till arbetet eller bedömningen av den återstående arbetsförmågan ännu inte är aktuell efter 90 dagars sjukfrånvaro. Inlämnandet av ett utlåtande gör det lättare för Folkpensionsanstalten att fullgöra skyldigheten att utreda rehabiliteringsbehovet när sjukdagpenning utbetalats i 150 och 230 dagar. Utskottet konstaterar att bestämmelserna om bedömning av arbetsförmågan visserligen endast gäller personer som omfattas av företagshälsovården; Folkpensionsanstaltens skyldighet att utreda rehabiliteringsbehovet gäller likväl alla som är försäkrade enligt sjukförsäkringslagen, även till exempel studerande och arbetslösa arbetssökande.

För att propositionens mål om återgång till arbetslivet och förebyggande av invalid- och sjukpensionering ska uppnås krävs det inte bara ett fungerande samarbete inom företagshälsovården utan också att de tjänster som behövs för att stödja arbetsförmågan finns tillgängliga i rätt tid. Utskottet betonar att såväl de försäkrade som arbetsgivarna, företagshälsovården och producenterna av social- och hälsovårdstjänster ska informeras om de föreslagna ändringarna och deras mål. Dessutom anser utskottet att det är viktigt att bevaka hur propositionens mål utfaller och att bedöma behoven att ändra lagstiftningen utifrån tillräcklig och så aktuell information som möjligt.

Utskottet tillstyrker lagförslaget. Utskottet föreslår att ikraftträdandebestämmelsen i lagförslaget preciseras så att det framgår att lagen tillämpas på de försäkrade vars arbetsoförmåga börjar efter lagens ikraftträdande.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 152/2021 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av 8 kap. 5 a § och 12 kap. 6 § i sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 8 kap. 5 a § och 12 kap. 6 § 1 mom., sådana de lyder, 8 kap. 5 a § i lag 19/2012 och 12 kap. 6 § 1 mom. i lag 532/2009, som följer:

Betänkande ShUB 28/2021 rd

8 kap.

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

5 a §

Utlåtande om återstående arbetsförmåga

Företagshälsovården ska bedöma en arbetstagares återstående arbetsförmåga och arbetsgivaren ska tillsammans med arbetstagaren och företagshälsovården utreda arbetstagarens möjligheter att fortsätta i arbetet innan sjukdagpenning har betalats ut till arbetstagaren för de 90 vardagar som räknas in i maximitiden.

Företagshälsovården ska dessutom vid behov bedöma en arbetstagarens återstående arbetsförmåga och arbetsgivaren vid behov tillsammans med arbetstagaren och företagshälsovården utreda arbetstagarens möjligheter att fortsätta i arbetet innan sjukdagpenning har betalats ut till arbetstagaren för de 150 eller 230 vardagar som räknas in i maximitiden.

Senast när sjukdagpenning har betalats ut för de 90 vardagar som räknas in i maximitiden ska arbetstagaren lämna Folkpensionsanstalten ett i 12 § 1 mom. 5 a punkten i lagen om företagshälsovård (1383/2001) avsett utlåtande från företagshälsovården om sin återstående arbetsförmåga och sina möjligheter att fortsätta i arbetet.

Om ett utlåtande inte har lämnats till Folkpensionsanstalten inom den tid som föreskrivs i 3 mom., avbryts utbetalningen av arbetstagarens sjukdagpenning. Utbetalningen av sjukdagpenningen ska dock inte avbrytas, om det inte beror på arbetstagaren att utlåtandet inte har lämnats in eller om det av någon annan orsak vore uppenbart oskäligt att avbryta utbetalningen.

Folkpensionsanstalten ska vid behov säkerställa att arbetstagarens möjligheter att fortsätta i arbetet har utretts senast då sjukdagpenning har utbetalats för de 90 vardagar som räknas in i maximitiden.

Om arbetstagarens återstående arbetsförmåga och möjligheter att fortsätta i arbetet har utretts på det sätt som avses i 2 mom.

1) senare än den tidpunkt då sjukdagpenning har betalats ut för de 90 vardagar som räknas in i maximitiden, men tidigare än när sjukdagpenning har betalats ut för de 150 vardagar som räknas in i maximitiden, ska arbetstagaren lämna Folkpensionsanstalten ett i 12 § 1 mom. 5 a punkten i lagen om företagshälsovård avsett utlåtande från företagshälsovården om sin återstående arbetsförmåga och sina möjligheter att fortsätta i arbetet senast när sjukdagpenning har betalats ut för de 150 vardagar som räknas in i maximitiden,

2) senare än den tidpunkt då sjukdagpenning har betalats ut för de 150 vardagar som räknas in i maximitiden, ska arbetstagaren lämna Folkpensionsanstalten ett i 12 § 1 mom. 5 a punkten i lagen om företagshälsovård avsett utlåtande från företagshälsovården om sin återstående arbetsförmåga och sina möjligheter att fortsätta i arbetet senast när sjukdagpenning har betalats ut för de 230 vardagar som räknas in i maximitiden.

Betänkande ShUB 28/2021 rd

12 kap.

Dagpenningsförmånernas förhållande till andra förmåner

6 §

Utrednings- och anmälningsskyldighet i fråga om rehabiliteringsmöjligheter

Folkpensionsanstalten ska vid behov utreda en försäkrads behov av rehabilitering, dock senast när antalet dagar som räknas in i maximitiderna för sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning överstiger 60 dagar. Folkpensionsanstalten ska dessutom vid behov utreda den försäkrades behov av rehabilitering när antalet dagar som räknas in i maximitiderna för sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning överstiger 150 eller 230 dagar.

Denna lag träder i kraft den 2021. Lagen tillämpas om den försäkrades arbetsförmåga börjar den 1 januari 2022 eller därefter.

Helsingfors 28.10.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Markus Lohi cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Arja Juvonen saf
medlem Noora Koponen gröna
medlem Terhi Koulumies saml
medlem Merja Kyllönen vänst
medlem Aki Lindén sd
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf (delvis)
medlem Heidi Viljanen sd.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.